

znalcovi (tlmočníkovi, prekladateľovi). V zmysle § 17 ods. 2 vyhlášky č. 228/2018 Z. z. ministerstvo spravodlivosti založí kópiu preukazu a povolenie s podpisovým vzorom (pri právnickej osobe podpisový vzor štatutárneho orgánu) a odtlačkom úradnej pečiatky do osobného spisu znalca (tlmočníka, prekladateľa). Vzory podpisov a úradných pečiatok ministerstvo spravodlivosti zasiela krajským súdom, pretože tie vykonávajú podľa § 67 vyhlášky č. 543/2005 Z. z. vyššie overenie (overenie pravosti) znaleckých a prekladateľských úkonov, ak majú byť použité v cudzine.

K odseku 6

Rozhodnutie ministerstva spravodlivosti o zastavení konania o zápis, resp. o zamietnutí zápisu do zoznamu je správnym rozhodnutím, preto musí obsahovať náležitosti uvedené v § 47 správneho poriadku. Obe rozhodnutia majú rovnaký účinok, a to nezapisanie žiadateľa do zoznamu. Ministerstvo rozhodne formou procesného rozhodnutia (o zastavení konania) vtedy, ak tomuto rozhodnutiu predchádzala výzva na odstránenie väd podania a prerušenie konania, pričom žiadateľ ani na výzvu ministerstva v ustanovenej lehote vady podania neodstránil. Ministerstvo spravodlivosti zamietne žiadosť o zápis vtedy, ak je už bezprostredne po podaní žiadosti o zápis zrejme, že zápis nebude úspešný (napr. žiadateľovi o zápis bola niekoľko dní pred podaním žiadosti o zápis právoplatne uložená sankcia vyčiarknutia zo zoznamu).

Rozhodnutia o zastavení konania a o zamietnutí žiadosti o zápis sa spravidla oznamujú žiadateľovi doručením ich písomného vyhotovenia. Proti týmto rozhodnutiam má žiadateľ o zápis právo podať rozklad. Rozklad treba podať v lehote pätnástich dní odo dňa oznámenia rozhodnutia na ministerstve spravodlivosti. Prvostupňový správny orgán môže o rozklade sám rozhodnúť, ak rozkladu v plnom rozsahu vyhovie. Inak v lehote tridsiatich dní od doručenia rozkladu predloží vec na rozhodnutie druhostupňového správneho orgánu, v uvedenom prípade ministromi spravodlivosti. O rozklade rozhoduje minister na základe návrhu ním ustanovenej osobitnej komisie. Minister môže prvostupňové rozhodnutie potvrdiť, zmeniť alebo zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému správnenému orgánu na nové predjednanie a rozhodnutie. Proti rozhodnutiu ministra nemožno podať riadny opravný prostriedok. Toto rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo, je preskúmateľné súdom v rámci správneho súdnictva. Žalobu treba podať na Krajskom súde v Bratislave v lehote dvoch mesiacov od oznámenia rozhodnutia odvolacieho orgánu. Podrobnosti o súdnom prieskume správnych rozhodnutí upravuje Správny súdny poriadok.

K odseku 7

Odsek 7 ustanovuje znenie sľubu. Sľub skladá fyzická osoba do rúk ministra spravodlivosti alebo ním poverenej osoby. Znalec (tlmočník, prekladateľ) zloženie sľubu potvrdí svojím podpisom do tzv. knihy sľubov. Táto kniha obsahuje úplné znenie sľubu, poradové číslo, meno a priezvisko znalca (tlmočníka, prekladateľa), dátum zloženia sľubu, podpis znalca (tlmočníka, prekladateľa) a podpis ministra spravodlivosti. Kniha sľubov je vedená v troch samostatných zväzkoch, a to osobitne pre znalcov, osobitne pre tlmočníkov a osobitne pre prekladateľov.

Sľub skladá fyzická osoba pri zápise do zoznamu. Ak sa osoba zapisuje ako znalec (tlmočník, prekladateľ) v ďalšom odvetví, odbore alebo jazyku, opakovane sľub neskladá, s výnimkou prípadu, keď žiada o zápis do iného oddielu (napr. znalec žiada o zápis do oddielu tlmočníkov alebo prekladateľov). Sľub neskladá ani právnická osoba (znalecká

organizácia alebo znalecký ústav). Atribúty „česť“ a „svedomie“, na ktoré apeluje aj text sľubu, nemožno spájať s inou než fyzickou osobou. Napriek tomu však právnická osoba zapísaná v zozname a vykonávajúca znaleckú činnosť podľa ZZTP má povinnosť dodržiavať sľub, keďže jej činnosť zabezpečujú a garantujú znalci – fyzické osoby, ktorí sľub do rúk ministra spravodlivosti zložili.

K odseku 8

ZZTP sa pri definovaní bezúhonnosti obmedzil na trestnú bezúhonnosť, aj to len čiastočne. Bezúhonnosť sa preukazuje výpisom z registra trestov, zapísať preto možno aj osobu, ktorá bola právoplatne odsúdená:

- za spáchanie úmyselného trestného činu, resp. trestného činu, za ktorý jej bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, ale toto odsúdenie jej bolo zahladené a nezobrazuje sa vo výpise z registra trestov, alebo
- za nedbanlivostný trestný čin a nebol jej uložený nepodmienečný trest odňatia slobody (bol jej uložený iný druh trestu), aj keď toto odsúdenie nebolo dosiaľ zahladené a zobrazuje sa vo výpise z registra trestov.

Judikatúra

■ Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 4. decembra 2018, sp. zn. 4 Sžk 38/2018:

33. Aj výklad dôvodovej správy k zákonu o znalcoch sťažovateľom, považuje kasačný súd za nesprávny a neprípustný, pričom zdôrazňuje, že za absolvovanie odbornej skúšky v zmysle § 5 ods. 1 písm. f) zákona o znalcoch ako podmienky zápisu do zoznamu znalcov, nemožno považovať maturitnú skúšku v odbore Elektrotechnika, ako ani jednotlivé semestrálne skúšky absolvované v rámci štúdia iného vysokoškolského odboru, práve s odkazom na § 5 ods. 1 písm. g) ZZTP v spojení s § 2 ods. 1 písm. e) vyhlášky, kde zákonodarca explicitne vyjadril, že v znaleckom odbore Elektrotechnika treba mať absolvované špecializované vzdelávanie, ktoré je podmienené získaním vysokoškolského vzdelania druhého stupňa v tomto odbore. Kasačný súd v súvislosti s uvedeným súhlasí s názorom žalovaného vyjadreným v druhostupňovom rozhodnutí, že akceptovanie, resp. uznanie stredoškolského vzdelania ukončeného maturitnou skúškou za špecializované vzdelanie v znaleckom odbore, by viedlo k nezodpovednej defraudácii znalcov, ktorých úlohou je poskytovať znaleckú činnosť na vysokej odbornej úrovni, tak pre subjekty súkromnoprávných vzťahov, ako aj verejnoprávných, nevynímajúc orgány verejnej moci, dosiahnutej výhradne pri súbehu najvyššieho možného vzdelania v danom odbore a kvalitnej odbornej praxe. Podľa kasačného súdu je nesporné, že existuje verejný záujem na udržaní a ochrane vysokej kvality znaleckej činnosti. V prípade uznania právnej argumentácie sťažovateľa by došlo k popretiu tohto verejného záujmu.

35. V nadväznosti na uvedené kasačný súd uvádza, že v kontexte zákona o znalcoch žalovanému ako jedinému správne orgánu prislúcha skúmať a vyhodnocovať splnenie podmienok na zápis do zoznamu znalcov vo všetkých evidovaných znaleckých odboroch. To znamená, že mu prislúcha nielen oprávnenie, ale aj povinnosť individuálne posúdiť dosiahnuté vzdelanie každého žiadateľa o zápis v súvislosti s požadovaným vzdelaním na príslušný znalecký odbor. Práve toto posúdenie vníma kasačný súd ako realizáciu správneho uváženia pri výklade neurčitého právneho pojmu „vzdelanie v odbore“, ktorú správny orgán uplatnil v nadväznosti na odkazujúcu právnu normu vyjadrenú v § 33 písm. b) zákona o znalcoch a v medziach podmienok vymedzených vo vyhláške.

38. K námietke sťažovateľa, že z § 5 ods. 1 ZZTP ako ani iného právneho predpisu nevyplýva podmienka získania vysokoškolského vzdelania druhého stupňa, kasačný súd uvádza, že jednotlivé ustanovenia právneho predpisu nemožno vnímať izolovane, nenadväzujúc na súvisiace ustanovenia, najmä ak zákonodarca použije právne neurčitý pojem, na ktorého špecifikáciu poverí iný orgán verejnej moci odkazujúcu právnu normou. Ustanovenie § 5 ods. 1 ZZTP v znení účinnom v čase rozhodovania správneho orgánu ako aj krajského súdu taxatívne vymedzoval základné podmienky pre

žalobkyne v Ústave súdneho inžinierstva za prax v odbore Písmoznalectvo. Žalobkyni boli vopred známe podmienky zápisu do zoznamu znalcov. Z tohto dôvodu bolo v jej vlastnom záujme, aby mala svoju odbornú prax riadne zdokumentovanú a bola bez akýchkoľvek pochyb schopná ju preukázať. Súd na tomto mieste uvádza, že aktivity žalobkyne ohľadom jej samovzdelávania, sledovania odbornej literatúry a účasti na medzinárodných podujatiach hodnotí vysoko pozitívne, napriek tomu ale pre posúdenie splnenia povinnej praxe neobstoja.

§ 6

(1) Ministerstvo zapíše do zoznamu do 60 dní od doručenia písomnej žiadosti o zápis právnickú osobu ako znaleckú organizáciu, ak

- a) je špecializovaná na výkon znaleckej činnosti v odbore alebo v odvetví, ktoré je predmetom písomnej žiadosti o zápis,
- b) aspoň traja jej spoločníci, členovia, štatutárny orgán alebo členovia štatutárneho orgánu, prokuristi, zamestnanci v stálej štátnej službe, zamestnanci vykonávajúci prácu vo verejnom záujme alebo zamestnanci v pracovnom pomere dohodnutom na neurčitý čas sú znalcami zapísanými v príslušnom odbore a nie sú spoločníkmi, členmi, štatutárnym orgánom alebo členmi štatutárneho orgánu, prokuristami alebo zamestnancami inej právnickej osoby zapísanej v zozname,
- c) určila zodpovednú osobu za výkon znaleckej činnosti; táto osoba musí byť zapísaná v zozname ako znalec najmenej päť rokov a zároveň musí byť jej spoločníkom, členom, zamestnancom v stálej štátnej službe, zamestnancom vykonávajúcim prácu vo verejnom záujme, prokuristom, štatutárnym orgánom alebo členom jej štatutárneho orgánu,
- d) má materiálne vybavenie postačujúce na výkon znaleckej činnosti,
- e) nebola v posledných troch rokoch vyčiarknutá zo zoznamu podľa § 26 ods. 3 písm. c), alebo jej neplynie zákaz výkonu činnosti podľa § 26 ods. 3 písm. b),
- f) je bezúhonná.

(2) Žiadosť o zápis právnickej osoby do zoznamu obsahuje

- a) meno, priezvisko, akademický titul, trvalý pobyt alebo obdobný pobyt a dátumy narodenia fyzických osôb, ktoré sú jej štatutárnym orgánom alebo členom štatutárneho orgánu,
- b) údaje podľa § 4 ods. 6 písm. b) prvého až štvrtého bodu a označenie odboru a odvetvia, o ktorého zápis do zoznamu žiada.

(3) K žiadosti o zápis právnická osoba pripojí doklady preukazujúce údaje uvedené v odseku 1 písm. a) až d). Splnenie podmienky bezúhonnosti zisťuje ministerstvo; na tento účel mu je právnická osoba povinná poskytnúť údaje potrebné na vyžiadanie výpisu z registra trestov.^{4a)} Údaje podľa druhej vety ministerstvo bezodkladne zašle v elektronickej podobe prostredníctvom elektronickej komunikácie Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky na vydanie výpisu z registra trestov.

(4) Ministerstvo môže zapísať právnickú osobu len do toho odvetvia, v ktorom sú zapísaní jej znalci [ods. 1 písm. b)].

(5) O zápise do zoznamu sa nevyhotovuje písomné rozhodnutie.⁴⁾

(6) Ministerstvo zamietne žiadosť o zápis, ak právnická osoba nespĺňa predpoklady na zápis podľa odseku 1

⁴⁾ § 47 ods. 7 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

^{4a)} § 10 ods. 4 zákona č. 330/2007 Z. z. v znení zákona č. 91/2016 Z. z.

Súvisiace ustanovenia zákona

§ 4 ods. 4 písm. b), § 4 ods. 6 písm. b), § 7 ods. 1 a 3, § 19 ods. 3, § 26 ods. 3 písm. b) a c)

Súvisiace predpisy

§ 143 ods. 1 TP;

zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok);

§ 2 ods. 5, § 3 vyhlášky č. 228/2018 Z. z.;

§ 3, § 10 zákona č. 91/2016 Z. z.;

§ 10 ods. 4 písm. b) zákona č. 330/2007 Z. z.

K § 6

K odseku 1

Ide o taxatívny výpočet podmienok zápisu právnickej osoby ako znaleckej organizácie do zoznamu. Priebehu a osobitostiam konania o zápis sme sa venovali v komentári k § 5 ods. 1 ZZTP. Predpokladmi, ktoré treba splniť kumulatívne, sú:

1. *Špecializácia na výkon znaleckej činnosti v odbore alebo v odvetví, ktoré je predmetom písomnej žiadosti o zápis;* túto podmienku možno prirovnať k podmienke praxe pri zápise fyzickej osoby do zoznamu. Uvedená podmienka vychádza z povahy znaleckej činnosti ako vedľajšej činnosti, t. j. osoba sa venuje konkrétnej problematike a svoje praktické skúsenosti má záujem uplatniť pri vykonávaní znaleckých úkonov predovšetkým pre orgány verejnej moci. Skutočnosť, že sa osoba venuje konkrétnej problematike vytvára predpoklad, že má dostatok skúsenosti v danej oblasti, čo je zárukou toho, že v konkrétnom odbore (odvetví) bude vykonávať znaleckú činnosť riadne. Je teda zrejmé, že pod pojmom „špecializácia na výkon znaleckej činnosti“ netreba rozumieť oprávnenie na vykonávanie znaleckej činnosti. Okrem toho je nelogické podmieňovať zisk oprávnenia na vykonávanie znaleckej činnosti vykonávaním znaleckej činnosti. Nemusí ísť ani o expertíznu alebo inú činnosť v danom odbore (odvetví). Domnievame sa, že uvedenú podmienku právnická osoba žiadajúca napr. o zápis v odbore stavebníctvo, odvetví projektovanie v stavebníctve splní vtedy, keď je oprávnená na kreslenie projektov (architektúra).
2. *Dispozícia aspoň troch znalcami zapísanými v príslušnom odbore, ktorí sú jej spoločníci, členovia, štatutárny orgán alebo členovia štatutárneho orgánu, prokuristi, zamestnanci v stálej štátnej službe, zamestnanci vykonávajúci prácu vo verejnom záujme alebo zamestnanci v pracovnom pomere dohodnutom na neurčitý čas a nie sú spoločníkmi, členmi, štatutárnym orgánom alebo členmi štatutárneho orgánu, prokuristami alebo zamestnancami inej právnickej osoby zapísanej v zozname.* Predpokladáme, že zákonodarca podmienil zápis do zoznamu znaleckých organizácií aspoň troch znalcami v pracovnoprávnom vzťahu alebo znalcami s majetkovou účasťou v právnickej

Na úkon, ktorý byl proveden s takto vadně ustanoveným tlumočníkem, je nutno nahlížet jako na úkon, u něhož tlumočník nebyl přítomen.

■ **Rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR z 21. decembra 2010, sp. zn. 11 Tdo 1202/2010:** Účelem institutu ustanovení znalce ad hoc je dosažení účelů trestního řízení v situacích, kdy znalec zapsaný do seznamu úkon nemůže provést. Předpokladem takového postupu, jenž je pro pojmové vymezení znaleckého posudku předpokladem nutným, jsou odborné předpoklady pro podání posudku a souhlas ustanovené osoby. V případech, kdy ústav zapsaný do seznamu Ministerstva spravedlnosti úkon dle § 110 odst. 1 tr. řádu nemůže provést, by vyloučení analogického postupu dle § 24 odst. 1 písm. b) zákona o znalcích a tlumočnických znemožnilo přezkoumání posudku podaného znalcem ve výjimečných, zvláště obtížných případech, vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení, a tím neumožnilo provedení důkazního řízení vedoucího k naplnění účelů trestního řízení. Podmínkou akceptace uvedené procesní analogie je naplnění předpokladů odborné kvalifikace ústavu a jeho souhlasu [§ 24 odst. 1 písm. b) zákona o znalcích a tlumočnických *per analogiám*].

■ **Rozhodnutie Vyššieho vojenského súdu z 18. novembra 1981, sp. zn. 1 To 267/81:** V tomto ohľadu, t. j. aby nebylo narušeno řádné objasnění věci z důvodů, že obžalovaný nebo někteří ze svědků neznají český nebo slovenský jazyk a aby obžalovaní dostatečně neznali českého či slovenského jazyka nebyli vystavováni nebezpečí zkrácení svého práva na obhajobu z právě vysvětlených důvodů, je třeba, aby orgány činné v trestním řízení při přibírání tlumočnicků ve smyslu § 28 tr. ř. důsledně dbaly ustanovení § 11 vyhlášky ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb. k provedení zákona číslo 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnických, t. j. aby o provedení tlumočnických úkonů byly především žádány specializované ústavy pro tlumočnickou činnost, a není-li to možné, aby tlumočnické úkony byly požadovány od tlumočnicků zapsaných v seznamu krajského soudu. Jestliže příslušný orgán hodlá za podmínek § 24 odst. 1 zákona o znalcích a tlumočnických ustanovit tlumočnickem osobu, která není zapsána v seznamu tlumočnicků, je třeba, aby ověřil předpoklady této osoby pro provedení tlumočnického úkonu (§ 11 odst. 2 vyhl. ministerstva spravedlnosti č. 37/1967 Sb. k provedení zákona o znalcích a tlumočnických).

§ 15a

Vzťah k všeobecnému predpisu o službách na vnútornom trhu

Na výkon činnosti znalca prekladateľa a tlmočníka, postup podávania žiadostí, zápis do zoznamu a výkon dozoru podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia všeobecného predpisu o službách na vnútornom trhu,^{6a)} ak tento zákon neustanovuje inak.

^{6a)} § 3 až 8 a § 10 až 16 zákona č. 136/2010 Z. z.

Súvisiace ustanovenia zákona

§ 5 ods. 4, § 33a

Súvisiace predpisy

zákon č. 136/2010 Z. z.

Súvisiace predpisy EÚ

Zmluva o fungovaní Európskej únie;

smernica Európskeho parlamentu a Rady Európskej únie 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu

K § 15a

Toto ustanovenie bolo do ZZTP vložené 1. júna 2010 zákonom č. 136/2010 Z. z. Upravuje vzťah uvedených dvoch predpisov, pričom ide o vzťah špeciálneho a generálneho právneho predpisu, t. j. ustanovenia zákona č. 136/2010 Z. z. ako generálneho právneho predpisu sa použijú vtedy, ak určitú otázku neupravuje ZZTP.

Príjatie zákona č. 136/2010 Z. z. bola transponovaná smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu, ktorá nadobudla účinnosť 28. decembra 2006. Cieľom tejto smernice je podľa jej dôvodovej správy „[...] otvoriť trh pre poskytovateľov služieb v EÚ, odstrániť protekcionistické obmedzenia členských štátov pri vykonávaní činností v rámci poskytovania služieb a naplniť zásadu slobody pohybu, ktorá je základom spoločného trhu: stručne povedané, európski poskytovatelia služieb majú mať možnosť ponúkať svoju prácu bez byrokratických prekážok kdekoľvek v EÚ.“

V uvedenom ustanovení je teda premietnuté právo vykonávať znaleckú (tlmočnickú, prekladateľskú) činnosť na území SR na základe oprávnenia priznaného iným členským štátom. Ide však o právo, ktoré bolo možné realizovať už po vstupe SR do EÚ, t. j. 1. mája 2004, pretože z rozhodnutia SD EÚ (štvrtá komora) zo 17. marca 2011, v spojených veciach C-372/09 a C-373/09 vyplýva, že znalecká (tlmočnická, prekladateľská) činnosť je službou podľa článku 57 Zmluvy o fungovaní EÚ.

Podľa článku 57 Zmluvy o fungovaní EÚ *bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia kapitoly o práve usadiť sa, poskytovateľ služieb môže dočasne vykonávať svoju činnosť v členskom štáte, v ktorom sa služba poskytuje za rovnakých podmienok, aké tento štát ukladá svojim vlastným štátnym príslušníkom.*

Len pre úplnosť uvádzame, že právo usadiť sa (čl. 49 Zmluvy o fungovaní EÚ) možno v oblasti znaleckej (tlmočnickej, prekladateľskej) činnosti realizovať podľa § 5 až 7 a § 19 ZZTP.

Z citovaného článku 57 Zmluvy o fungovaní EÚ možno vyvodiť, že osoba oprávnená na vykonávanie znaleckej (tlmočnickej, prekladateľskej) činnosti v inom členskom štáte EÚ môže dočasne vykonávať uvedenú činnosť aj na území SR bez toho, aby bola zapísaná v zozname vedenom ministerstvom spravodlivosti (§ 5 až 7 a § 19 ZZTP), resp. jej uvedené oprávnenie bolo udelené konajúcim orgánom verejnej moci (§ 15 ZZTP).

Kritérium na určenie dočasnosti podľa rozhodnutí SD EÚ (napr. prípad C-215/01, *Bruno Schnitzer*) nie je len obdobie, ale aj pravidelnosť, periodicita a kontinuita vykonávania činnosti. Skutočnosť, že činnosť je dočasná, neznamená, že poskytovateľ nemôže v hostiteľskom členskom štáte disponovať žiadnym hnutelným či nehnuteľným vybavením (napr. dočasná kancelária), pokiaľ je nevyhnutné na účely vykonania danej služby. Nesmie však ísť o vybavenie, ktoré by mu umožňovalo vykonávať odbornú činnosť stabilne a nepretržite. V takom prípade by už nešlo o režim poskytovania služieb, ale o režim práva usadiť sa v inom členskom štáte. Čo do povahy, môže ísť o služby rôzne, dokonca vrátane takých, ktoré sa poskytujú počas dlhšieho obdobia, dokonca aj počas niekoľkých rokov, keď sa napríklad príslušné služby poskytujú v súvislosti so stavbou veľkej budovy. Analogicky by sem bolo možné zaradiť napr. ustanovenie všeobecnej hodnoty veľkého podniku. Služby v zmysle čl. 57 Zmluvy o fungovaní Európskej únie môžu predstavovať aj služby, ktoré osoba so sídlom v členskom štáte dodáva osobám s pobytom alebo sídlom v jednom alebo viacerých iných členských štátoch s vyššou alebo nižšou periodicitou

pri vykonávaní znaleckého posudku spôsobených znalcom. Za metodické a formálne pochybenia treba považovať rozpor medzi obsahom právnej úpravy a obsahom samotného znaleckého posudku. Uvedené ustanovenie umožňuje znalcovi na rozdiel od predchádzajúceho prípadu vykonať opravu aj bez návrhu. V takom prípade znalec vykonaná doplnenie bez zbytočného odkladu a nároku na odmenu.

Za určitý nedostatok účinnej právnej úpravy považujeme skutočnosť, že zákon vylučuje doplnenie pri inom druhu znaleckého úkonu v dôsledku čoho môže dôjsť k situácii, keď bude potrebné napraviť z uvádzaných dôvodov znalecké skúmania vykonané inak ako znaleckým posudkom.

Potvrdenie a doplnenie znaleckého posudku v praxi spolu úzko súvisia niekedy až do takej miery, že splynú v jeden znalecký úkon, pretože: „*Stvrzení posudku před soudem znamená, že znalec je vyslechnut a do protokolu uvede, že na závěrech svého posudku trvá. Potom zpravidla znalec bývá dotazován k vysvětlení svých závěrů. Nejprve soudem a potom zástupci účastníků nebo účastníky. Často před soudním jednáním již soudní spis obsahuje vyjádření účastníků řízení k podanému posudku. Lze proto provést alespoň na část otázek přípravu včasným nastudováním soudního spisu.*“³⁹

Podľa § 51a ods. 5 vyhlášky č. 543/2005 Z. z., ak je posudok nejasný alebo neúplný, znalec sa požiada o doplnenie alebo vysvetlenie. Ak to nevedie k potrebnému výsledku, príberie sa iný znalec.

Podľa súdnej praxe treba výsluch znalca vykonať aj vtedy, ak ide o znalecký posudok vo veci duševného stavu obvineného v konaní o uložení ochranného opatrenia a po uplynutí dlhšieho obdobia od podania pôvodného znaleckého posudku tiež požiadať o eventuality doplnenie vzhľadom na to, že podmienky na uloženie ochranného liečenia musia byť splnené v čase rozhodovania súdu o tomto ochrannom opatrení (napr. rozh. Najvyššieho súdu ČSFR z 19. apríla 1991, sp. zn. 11 Tz 22/91).

K odseku 10

Znalec má povinnosť uchovávať rovnopis písomne podaného znaleckého posudku desať rokov od jeho podania, t. j. ak je znalecký posudok vykonaný 1. apríla 2020, povinnosť uchovávať jeho rovnopis skončí 31. marca 2030. Pokiaľ ide o formu archivácie, záleží od toho, či znalecký posudok je vykonaný v listinnej podobe alebo elektronickej podobe.

Táto povinnosť je znalcovi uložená hlavne preto, aby príslušným orgánom verejnej moci bolo možné preveriť, či sa pri vykonávaní konkrétneho znaleckého skúmania nepustil iného správneho deliktu alebo trestného činu. Archivovaný znalecký posudok môže slúžiť aj na iný účel, napr. pri rekonštrukcii celkom alebo sčasti zničeného (strateného) spisu vzťahujúceho sa na konanie vedené orgánom verejnej moci, ktorý obsahoval znalecký posudok.

Účel uvedenej archivácie nás vedie k názoru, že spomínaná povinnosť znalca sa vzťahuje nielen na znalecký posudok, ale aj na iné druhy znaleckých úkonov.

Judikatúra

■ **Rozhodnutie ESEP zo 16. februára 2010, číslo sťažnosti 32146/05:** V dané věci Soud zdůrazňuje, že laboratoř soudního lékařství v D. vykonávající svou činnost v blízkosti místa úmrtí ve své zprávě jasně konstatovala, že rozpis o službách na pohotovosti v nemocnici v D. postrádal funkčnost, z čehož pramenilo zpoždění s provedením chirurgického zákroku. Tento závěr se jeví být

³⁹ DÖRFL, L. *Zákon o znalcích a tlumočnících. Komentář*. 1. vydání. Praha, 2009, s. 59.

potvrzen nejméně zčásti kontrolou provedenou Institutem soudního lékařství univerzitního centra v T. Nejvyšší komise, jejímž jediným úkolem je pouze vyjadřovat se k posudkům ústavů na nižším stupni, aniž by prováděla šetření namísto (srov. § 45), se však zaměřila na odstranění tohoto závěru, aniž by důvody k tomuto kroku upřesnila (srov. § 10). Jak to již přesně uvedl soud prvního stupně v D. (srov. § 36-37), omezila se na pouhý popis lékařského protokolu a zprostila dotčené lékaře veškeré odpovědnosti. A to byl právě rozhodující posudek k vyjasnění příčiny úmrtí A. a určení odpovědnosti lékařů, neboť daná komise byla orgánem posledního stupně v oblasti soudního lékařství. Aniž je třeba posuzovat profesní kvalifikaci dvanácti lékařů tvořících tuto nejvyšší komisi, již musí podle zákona být nadání širokými zkušenostmi z lékařství (srov. § 45), Soud se domnívá, že by jediný podrobný vědecký posudek obsahující odůvodněný závěr vzhledem k případným nesouladům mezi posudky ústavů nižšího stupně a odpovídající na otázky položené státním zastupitelstvím byl sto vzbudit u účastníků řízení důvěru v akceschopnost justice a pomoci justičním orgánům ve výkonu jejich pravomocí (srov., mutatis mutandis, *Tysiąc proti Polsce*, § 117).

Soud zdůrazňuje, že jak VN č. 1/2000, tak ani procesní předpisy týkající se lékařských posudků a ostatních činností v oboru soudního lékařství neupřesňují obsah případných povinných informací (srov. § 46). Za předpokladu, že ustanovení trestního řádu týkající se formálních podmínek expertních zpráv jsou na předmětné posudky použitelné za použití obecného odkazu v ustanovení VN č. 1/2000 na tento text (srov. § 46 a 48), je třeba konstatovat, že v posudku, který nejvyšší komise v posuzované věci vydala, nezachytila otázky, na něž měla odpovědět, nepopsala kroky provedené v rámci své kontroly a neupřesnila konkrétní důvody, o které se opřela při formulaci svých závěrů. Pokud by povinnost odůvodňovat posudky z oboru soudního lékařství měly pouze ústavy příslušné pro vypracování prvních úředních zjištění a expertních zpráv a nikoli orgány kontrolní, tak by tato záruka spočívající v upevnění věrohodnosti posudků a efektivity celého národního systému posudků z oboru soudního lékařství byla bezzubá, neboť posledně jmenované orgány mají pravomoc zcela měnit závěry předmětných ústavů (srov. § 46).

■ **Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze 6. augusta 2009, sp. zn. 30 Cdo 352/2008:** Znalecký posudek je – jak již shora bylo uvedeno – jedním z důkazních prostředků (§ 125, § 127 o. s. ř.), který soud sice hodnotí jako každý jiný důkaz podle § 132 o. s. ř., od jiných se však liší tím, že odborné závěry v něm obsažené nepodléhají hodnocení soudem podle zásad § 132 o. s. ř. Soud hodnotí přesvědčivost posudku co do jeho úplnosti ve vztahu k zadání, logické odůvodnění jeho závěrů a soulad s ostatními provedenými důkazy. Hodnocení důkazu znaleckým posudkem tedy spočívá v posouzení, zda závěry posudku jsou náležitě odůvodněny, zda jsou podloženy obsahem nálezu, zda bylo přihlédnuto ke všem skutečnostem, s nimiž se bylo třeba vypořádat, zda závěry posudku nejsou v rozporu s výsledky ostatních důkazů a zda odůvodnění znaleckého posudku odpovídá pravidlům logického myšlení. Z uvedeného vyplývá, že důkaz znaleckým posudkem soud hodnotí jako každý jiný důkaz, nemůže však přezkoumávat věcnou správnost odborných závěrů (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 4. 2002, sp. zn. 25 Cdo 583/2001).

Soud při hodnocení znaleckého posudku musí zkoumat, zda provedený úkon byl učiněn řádně, t. j. zda znalec dodržel soudem uložené zadání (zodpověděl na otázky, resp. zadání soudu k předmětu znaleckého úkonu s určitě a srozumitelně vyloženým závěrem, který má oporu v podkladových materiálech, netrpí rozpory atd.). Zjistí-li soud, že znalec ne zcela splnil úkol, který soud vymezil ve svém opatření, případně nesplnil jej vůbec, nebo nedostatečným způsobem, podle okolností případu posoudí, zda znalec opatřením zaváže k doplnění tohoto neúplného (nedostatečného) posudku, a to i případně cestou realizace pořádkového opatření (uložením pořádkové pokuty dle § 53 odst. 1 o. s. ř.), nebo zda za účelem posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, ustanoví jiného znalce.

Aby soud mohl znalecký posudek odpovědně hodnotit, nesmí se znalec omezit ve svém posudku na podání odborného závěru, nýbrž z jeho posudku musí mít soud možnost seznat, z kterých zjištění v posudku znalec vychází, jakou cestou k těmto zjištěním dospěl a na základě jakých úvah došel ke svému závěru (srov. *Re 47/55*). Závěry znaleckého posudku přitom nelze bez dalšího přebírat, ale je